

# Studieplan 2015/2016

## Årsstudium i sikkerhetsledelse

Studiepoeng: 60

### Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er en grunnutdanning på 60 studiepoeng. Studiet er et deltidsstudium som går over 2 år.

### Innledning

Dette er et studium som er utarbeidet for Forsvaret, og i samsvar med Forsvarets behov og krav. Sikkerhet er en avgjørende faktor når Forsvaret skal øve og utføre oppdrag. Mennesker, materielle verdier og miljø skal ivaretas på best mulig måte, hvilket krever kompetanse og systematiske vurderinger av risiko og rapportering av avvik. Sikkerhetsstyring skal være en integrert del i all virksomhet i Forsvaret, både i nasjonale og internasjonale oppdrag. Identifisering, vurdering og håndtering av risiko skal inkluderes i all planlegging og gjennomføring av operasjoner, aktiviteter og utdanning i Forsvaret. Ansvar, myndighet og roller skal være forstått av alle ansatte, og alle avdelinger skal ha personell med særlig ansvar for sikkerheten. Det kreves en kontinuerlig kompetanseutvikling for å ivareta sikkerhetsoppgavene og –ansvaret på en tilfredsstillende måte.

Årsstudiet er en del av et større studieprogram som er utarbeidet og skal leveres i samarbeid med Universitetet i Stavanger. Studenter som tar Årsstudium i sikkerhetsledelse ved HH, og nærmere bestemte emner fra Universitetet i Stavanger, vil oppfylle kravene til et fordypningsområde på 80 studiepoeng, som kan inngår i en fri bachelor med hovedvekt på risikohåndtering og sikkerhetsledelse, jf Forskrift om krav til bachelorgrad ved Høgskolen i Hedmark, § 3c.

Årsstudiet i tillegg til annet to-årig høgskolestudium vil tilfredsstillende kravene til bachelorgrad, jf den samme forskriftens § 3 b. De ulike emnene tilbys også som enkeltemner for studenter som har behov for spesiell kompetanseheving uten sikte på å ta en BA-grad innen fagfeltet.

## Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte:

### Kunnskap:

Kandidaten

- har kunnskap om sentrale forhold ved sikkerhetsledelse og HMS i et organisasjonsperspektiv
- har kunnskap om ulike faktorer som inngår i Forsvarets sikkerhetssystem, og kjenne til innhold i aktuelle direktiver, bl a krav til sikkerhetsstyring og internkontroll i Forsvaret og forsvarsgrenene
- har kunnskap om spesielle sikkerhetsutfordringer som er knyttet til teknologitunge systemer og organisasjoner
- har kunnskap om risikohåndtering og sikkerhetsledelse ved ekstreme klimatiske forhold
- har kunnskap om hva som kjennetegner effektiv virksomhetsstyring og utvikling av god organisasjons- og sikkerhetskultur
- har kunnskap om dynamiske prosesser som motivasjon, emosjoner og personlighet. Kognitive prosesser som persepsjon, beslutningstaking og læring. Sosiale prosesser som kommunikasjon, gruppe- og teamprosesser og jobbholdninger.
- har kunnskap om organisasjonskommunikasjonens betydning for beslutningstaking og vurdering av risiko spesielt.
- har kunnskap om hvordan organisasjonspsykologiske problemstillinger virker inn på sikkerhet og risikostyring
- har kunnskap om regler for saksbehandling, informasjon og sikkerhet, og om hovedreglene for offentlige anskaffelser

### Ferdigheter:

Kandidaten

- kan utvikle og opprettholde en god sikkerhetskultur
- kan ivareta Forsvarets krav til sikkerhetsstyring, internkontroll og HMS
- kan håndtere organisasjonspsykologiske forhold som virker inn på sikkerheten

### Generell kompetanse:

Kandidaten

- har god forståelse hvordan sikkerhetskultur kan utvikles og opprettholdes i en virksomhet
- kan ta ansvar for at virksomheten gjennomføres i samsvar med de krav og

forventninger Forsvaret har til sikkerhet for personell, materiell, miljø og omdømme.

## Målgruppe

Målgruppen for studiet er ledere i Forsvaret, både militære og sivile, med bakgrunn fra operativ, teknisk og administrativ bransje, samt ledere og saksbehandlere på ulike nivåer i Forsvaret innen både personell- og kompetansesektoren.

## Kompetanse

Studiet kan inngå i en bachelorgrad. Sammen med minimum 20 studiepoeng fra nærmere bestemte emner fra Universitetet i Stavanger (se pkt 17 under), eller tilsvarende emner, vil studiet fylle kravet til faglig fordypning i en bachelorgrad iht *Forskrift om krav til bachelorgrad ved Høgskolen i Hedmark, § 3c*. En slik fri bachelorgrad vil ha tittelen *"Bachelor med hovedvekt på risikohåndtering og sikkerhetsledelse."*

Årsstudiet i tillegg til et fullført studieprogram av minimum 120 studiepoengs omfang, vil tilfredsstillende kravene til bachelorgrad, jf forskriftens § 3b.

## Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse på tilsvarende nivå.

## Undervisnings- og læringsformer

Dette er et samlingsbasert studium på halv studieprogresjon, og er tilpasset studenter i full jobb. Forelesningene vil bli gitt i en av Forsvarets baser, og derfra videredistribuert samtidig til andre baser som videokonferanse. Forelesningene vil bli supplert med nettbaserte videoforelesninger og oppgaver via Fronter. Det vil bli både individuelt arbeid og arbeid i grupper, der studentene kan lære av hverandres erfaringer og tilegnet fagstoff.

Det vil bli lagt vekt på å bruke case som er relevante for studentenes arbeidssituasjon og utfordringer. I forbindelse med case-arbeid og gruppediskusjoner vil studentene få trening i muntlig formidling.

## Vurderingsformer

Vurderingsform vil være hjemmeeksamen, både 48 timers eksamen og over 7 dager. På alle eksamener brukes det bokstavkarakterer fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

## Internasjonalisering

Studiet omfatter ikke opphold ved utenlandske læresteder. Noe litteratur vil være på engelsk, og det vil bli brukt eksempler fra militære innsatsområder flere steder i verden. For studenter som tar studier ved UiS for å utvide årsstudiet til et fordypningsområde innen risikohåndtering og sikkerhetsledelse med tanke på en bachelorgrad, vil det være tilbud om et eget emne som tar for seg risiko og sikkerhet i forbindelse med operasjoner i kriseområder rundt om i verden.

## Studiets innhold, oppbygging og organisering

Det er Forsvaret ved *Forsvarets kompetanse og studiesenter* som avtaler med HH hvilket emne som skal leveres til hvilken tid.

Forelesningene vil bli gitt i egnet undervisningslokale i en av Forsvarets baser, og derfra distribuert til andre garnisoner samtidig ved hjelp av videokonferanse.

Det vil være 4-5 samlinger pr emne, og hver samling vil gå over to dager. Mellom samlingene vil studentene få arbeidsoppgaver og tilgang til videoforelesninger på det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter, som nyttes i undervisningen.

Årsstudiet inneholder følgende emner:

8SRS215 Sikkerhetsstyring, trusler og sårbarhet	15 studiepoeng
8SRS115 Ledelse, styring og sikkerhetskultur	15 studiepoeng
8SRS315 Menneskelige faktorer og sikkerhet	15 studiepoeng
8SRS415 Prosjektoppgave med metode	15 studiepoeng

Faglig fordypning til bachelorgrad

Sammen med minimum 20 studiepoeng fra emnegrupper ved Universitetet i Stavanger, vil studiet fylle kravet til faglig fordypning i en bachelorgrad iht Forskrift om krav til bachelorgrad ved Høgskolen i Hedmark, § 3 c. Det kreves totalt 180 studiepoeng og faglig breddekrav på minimum 30 studiepoeng i tillegg til dette dybdekravet.

Emnegruppen fra Universitetet i Stavanger omfatter:

- Risikoanalyse, 10 stp
- Risikostyring, 10 stp
- HMS-ledelse, 10 stp
- Risiko og sikkerhet i kriseområder, 15 stp
- Sikring og informasjonssikkerhet, 15 stp

I en slik fordypning må minimum ett av emnene *Risikostyring* eller *Risiko og sikkerhet* i

kriseområder inngå. For disse emnene forutsettes det at emnet *Risikoanalyse* er tatt på forhånd.

Tilsvarende emner fra andre institusjoner kan, etter nærmere faglig vurdering, også inngå i en faglig fordypning, sammen med årsstudiet fra Høgskolen i Hedmark.

### Emner

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester
8SRS315	<u>Menneskelige faktorer og sikkerhet</u>	15	O	
8SRS115	<u>Ledelse, styring og sikkerhetskultur</u>	15	O	
8SRS215	<u>Sikkerhetsstyring, trusler og sårbarhet</u>	15	O	
8SRS415	<u>Prosjektoppgave med metode</u>	15	O	
				Sum:

\*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

# Emneoversikt

## 8SRS315 Menneskelige faktorer og sikkerhet

Emnekode: 8SRS315

Studiepoeng: 15

### Semester

Høst / Vår

### Språk

Norsk

### Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

### Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om organisasjonspsykologiske problemstillinger som er særlig relevante for risikostyring og sikkerhet
- har kunnskap om dynamiske prosesser som motivasjon, mestring, emosjoner og affekt. Kognitive prosesser som persepsjon, beslutningstaking og læring. Sosiale prosesser som kommunikasjon, gruppe- og teamprosesser og jobbholdninger.
- Individuelle faktorer som personlighet og lederegenskaper.

- har god kunnskap om motivasjonsteori, emosjoner, stress og stressmestring, samt kommunikasjon og gruppeprosesser
- har god kunnskap om teamutvikling og teamledelse, samt internkommunikasjon og dens betydning for beslutningstaking, læring og risikostyring

Ferdigheter:

- kan gjenkjenne ulike organisasjonspsykologiske forhold, og utøve et lederskap som forholder seg til disse på en hensiktsmessig og konstruktiv måte.

## Innhold

- Motivasjon, mestring og prestasjon
- Stress og stressmestring
- Teamutvikling og teamledelse
- Kommunikasjonsprosesser og beslutningsprosesser
- Internkommunikasjon og kommunikativ ledelse

## Organisering og arbeidsformer

Emnet gjennomføres over 4-5 samlinger, hver på to dager. Det vil bli gitt forelesninger som videredistribueres i sann tid til flere samlingssteder som videokonferanse. I undervisningen vil det også bli nyttet ulike case, gruppearbeid og gruppediskusjoner der studenter med variert bakgrunn kan utveksle erfaringer og synspunkter med utgangspunkt i det faglige stoffet som presenteres. Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter er kommunikasjonsplattformen mellom samlingene, og der vil det bli lagt ut arbeidsoppgaver og forelesningsstrømmer.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen obligatoriske krav

## Vurderingsordning

48 timer individuell hjemmeeksamen som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag



# 8SRS115 Ledelse, styring og sikkerhetskultur

Emnekode: 8SRS115

Studiepoeng: 15

## Semester

Høst / Vår

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

## Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om hva som kjennetegner effektiv virksomhetsstyring, og hvordan formelle og uformelle rammebetingelser innvirker på utvikling av organisasjonskultur generelt og sikkerhetskultur spesielt
- kan belyse faktorer som hemmer og fremmer utvikling av organisasjonskultur generelt og sikkerhetskultur spesielt
- har kunnskap om regler for saksbehandling, sentrale juridiske rammebetingelser, informasjon og sikkerhet, og om hovedreglene for offentlige anskaffelser

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan utøve et lederskap som har en god ballanse mellom regel- og prosedyrestyring og en helhetlig tilnærming basert på felles holdninger, etikk og sikkerhetskultur.
- kan analysere og planlegge utviklingstiltak for å bygge sikkerhetskultur i sin virksomhet
- kan gjenkjenne relevante juridiske problemstillinger og anvende reglene for god saksbehandling

## Innhold

- Karakteristika ved sikkerhets- og beredskapsorganisasjoner
- Offentlig styring og ledelse
- Organisasjons- og sikkerhetskultur. Utvikling av sikkerhetskultur, verdibasert ledelse og etikk, ledelse av læring og erfaringsdeling
- Helhetlig internkontroll, målrettet og effektiv drift, gjeldende lover og regler samt interne retningslinjer

Alminnelig forvaltningsrett med fokus på reglene om saksbehandling, taushetsplikt, personvern, sikkerhetsklarering og offentlige anskaffelser

## Organisering og arbeidsformer

Emnet gjennomføres over 4-5 samlinger, hver på to dager. Det vil bli gitt forelesninger som videredistribueres i sann tid til flere samlingssteder som videokonferanse. I undervisningen vil det også bli nyttet ulike case, gruppearbeid og gruppediskusjoner der studenter med variert bakgrunn kan utveksle erfaringer og synspunkter med utgangspunkt i det faglige stoffet som presenteres.

Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter er kommunikasjonsplattformen mellom samlingene, og der vil det bli lagt ut arbeidsoppgaver og forelesningsstrømmer.

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen obligatoriske krav

## Vurderingsordning

48 timers individuell hjemmeeksamen som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 8SRS215 Sikkerhetsstyring, trusler og sårbarhet

Emnekode: 8SRS215

Studiepoeng: 15

## Semester

Høst / Vår

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

## Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om sentrale forhold ved sikkerhetsledelse og HMS i et organisasjonsperspektiv
- har kunnskap om Forsvarets sikkerhetssystem, aktuelle direktiver, krav til sikkerhetsstyring og internkontroll i Forsvaret og forsvarsgrenene
- har kunnskap om risikohåndtering og sikkerhetsledelse ved ekstreme klimatiske forhold, feks vinterutfordringer

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan ivareta Forsvarets krav til sikkerhetsstyring, internkontroll og HMS innenfor sitt

ansvarsområde.

## Innhold

### Innhold

- Kjennetegn på, og utvikling av, en effektiv sikkerhetskultur
- Prinsipper for god risikohåndtering
- Sikkerhetsstyringssystemet i Forsvaret, direktiver og krav til sikkerhetsstyring
- Sikkerhetsstyring og internkontroll i forsvarsgrenene
- Krav til ledelsen ifm sikkerhetsarbeid
- Forsvarets rapporterings- og styringssystem for helse, miljø og sikkerhet
- HMS og samfunnet
- Teknologiske utfordringer og trusler
- Beskyttelse mot ekstreme miljø- og klimatiske forhold

## Organisering og arbeidsformer

Emnet gjennomføres over 4-5 samlinger, hver på to dager. Det vil bli gitt forelesninger som videredistribueres i sann tid til flere samlingssteder som videokonferanse. I undervisningen vil det også bli nyttet ulike case, gruppearbeid og gruppediskusjoner der studenter med variert bakgrunn kan utveksle erfaringer og synspunkter med utgangspunkt i det faglige stoffet som presenteres.

Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter er kommunikasjonsplattformen mellom samlingene, og der vil det bli lagt ut arbeidsoppgaver og nettbaserte videoforelesninger

## Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

En innleveringsoppgave.

## Vurderingsordning

7 dagers individuell hjemmeeksamen som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

## Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

# 8SRS415 Prosjektoppgave med metode

Emnekode: 8SRS415

Studiepoeng: 15

## Semester

Høst / Vår

## Språk

Norsk

## Forkunnskaper

Emnet 8SRS215 Sikkerhetsstyring, trusler og sårbarhet må være fullført og bestått.

## Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om kriterier og krav til samfunnsvitenskapelig metode
- har gode faglige kunnskapene innen det valgte området, og kan sette ulike kunnskaper i sammenheng

Generell kompetanse:

- Utarbeide og presentere et større skriftlig arbeid under faglig veiledning

## Innhold

- Emnet innledes med et kurs i samfunnsvitenskapelig metode
- Utarbeide og presentere et skriftlig arbeid eller rapport under faglig veiledning, der temaet er selvvalgt innen rammen av årsstudiets faglige hovedområder, med

mulighet for ulike innfallsvinkler. Arbeidets omfang forventes å være på ca 50 sider.

- Det gis veiledning under veis i prosessen

## **Organisering og arbeidsformer**

Arbeidet gjennomføres normalt i grupper. Studenter som har særskilte grunner for å gjøre arbeidet på individuell basis, må få godkjenning for dette av emneansvarlig.

## **Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen**

En innleveringsoppgave.

## **Vurderingsordning**

En skriftlig grupperapport som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

## **Ansvarlig avdeling**

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag